

# DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVŐ PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben kézhez hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre	10 ft — k
Félévre	5 ft —
Negyedévre	2 ft 50
Egy hónapra	1 ft —

Hirdetési díj:

Öt-hasábsorú betűsor egy sorozatát 5 kr.  
Bélyegző minden hirdetésért 30 kr.  
Nyitólár 4 hasábsorú betűsorért 20 kr.

XII. évfolyam. 1885.

Debreczen. Csütörtök, augusztus 6.

151. szám

## A krízis!

(T.) Panaszoknak Budapestén a kereskedők és iparosok, hogy daczára a kiállításnak, az üzlet nem megy. Vendég van a fővárosban elég, de vásárló van kevés. A kiállítást megnézni csak félóránál a ki teheti, még a ki nem tehermentes, de hogy az onfelül még vásároljon is: már ennyire tizedrészenek sem telik.

Ez különben még csak kezdete a dolgnak. Az üzletpangás még csak ezután fog következni. Sok olyan család felmegy Budapestre kiállítást nézni, melynek más oldalon kell majd megtakarítani a költséget. Ki az öltözékben, ki más egyébben takarítja meg, s ezt a tartózkodást az iparos és kereskedő világ még csak az őszi és tavaszi bevásárlásoknál fogja észrevenni.

De nem is lehet ez másképpen, sőt nem is a kiállítás okozza, hogy így legyen. Európa valamennyi államának megvan ma ez a baja kiállítás nélkül is, okozza pedig nekünk mindezt India és Amerika versenye. Okozza a gazdasági cikkek árának alacsony foka, amely árak mellett a gazda kiadásai a lehető legszűkebb korlátok közé szorulnak, s miután minden goras a fődből kerül ki nem lehet az, hogy a birtokos osztályra neheztelő csapás sulyát meg ne érezze a többi is.

Pedig amint mondom, ma még csak a kezde nál vagyunk. A gazdasági árucikkek hanyatlása mellett más egyéb árucikkek hanyatlásának bekövetkezését ma még nem észleljük. A gyárak még a régi árak mellett működnek, kereskedők még a régi magas árakon árul, iparos a régi árak mellett dolgozik, a mézsáros pláne nem akarja észrevenni, hogy ő a marhát ma már félórán veszi, a húst azért mégis egész áron adja. Cse éd, napszámos, szakmányos, fuvaros, ez még mind nem veszi észre a gazdákra sulyosodó

nyomás terhét, pedig ennek a tehernek viselése egyedül a gazda vállain maradni nem fog.

A gazdaközönséget sújtó óriási jövedelem csökkenésnek a többi osztályok még csak szelét érzik, s a gazda felett ma már leszakadással fenyegető recesszopogó felhők viharát majd csak a télen és tavaszon fogják egész terjedelmében ismerni. A gazdasági bukások sora befog következni mielőbb s a folytatás a többi osztályokba megy át. Létszen pedig a rázkódás vége az árak arányosodása minden téren, s a munka értékének átalakulása a gazdasági árucikkek értékéhez. Persze, hogy milliók és milliók elvesztésével, hogy sok gyár és üzlet bele fog halni, hogy e krízis egy epidemia borzalmaival fog végig tombolni Európán, de megoldási proceszusa természetesen lezajlása ez leszen, amit meg nem fog akadályozni semmiféle kormány és semmiféle mesterséges emberi erő. Meg kell ezzel küzdenie Európának éppen úgy, mint egykoron a népvándorlással megküzdött, az új körülményekhez kell alakulni a réginek, mint ahogy ez minden átalakulási korszakban így vala.

Eszközökről gondoskodni, melyek e hullámzásban létünk hajóját fenntarthatják, szükséges, de e hullámhányás megakadályosására fordított idő, pénz és erő, csak ellészen fecsérelve.

Igen ám! De hát ezek közt a fekete jövedelmek közt mit fog művelni majd az adó! Ha minden ar és érték átalakul, meg fog-e maradni az adó a mai magasságban?

Hát bizony erre a kérdésre valami nagy vizsgálatással nem igen felelhetünk. Tény, hogy minden fizetések közt az a fizetés a legkevesebb mely az áldozatok rovataiban foglal helyett, s melynek közvetlen hasznát nem érezzük. Noha életünk és vagyunkunk biztonsága, de midaz ami közös tulajdon, mint kőutak, épületek, intézmények, iskolák, igazságszol-

gáltatás, rendőrség, sétányok, nyilvános mulatóhelyek mint városi kertek, ültetvények, sat. ami nélkül ember el nem élhet, ami nélkül sivar és nyomor lenne az élet, — az adóból kerül elő, az adó mégis oly valami szörnyeteg intézmény szeméink előtt, és csak nyugócsék, sóhaj-tások, panaszok közt, az árverező dobtól való félelem nyomása alatt kerül ki zsebeinkből. Mint ilyen kiadástól tehát, azt kívánna minden ember, hogy az arányosítás legelőször is ennél vegye kezdetét, noha a valóság és lehetőség szerint ez fog maradni az utolsó. Mert mi minden előzmény kell ahoz, hogy az adó magassága alább szállíthatassék?

— A sajtóbírók behajtása. A sajtóbírók behajtása kérdésében a belügyminiszter egy konkrét eset alkalmából fontos elvi határozatot hozott, amelyet kivonatkepen ismertünk:

Moskovicz Géza a „Budapesti Hírlap“ nyilteében megjelent közlemény által Bajkork Tamás rosznyói aljárásbíró ellen elkövetett rágalmazás és becsületsértés miatt a sajtóbírók által 250 ft pénzbüntetésre ítéltvé a budapesti kir. ügyészség megkeresése folytán a polgármester felhívta a lap kiadó tulajdonosait, hogy e pénzbírságot fizessék le, mert különben az a lap biztosítékából fog behajtani. A polgármester e határozata ellen a kiadó tulajdonosok fellebezéssel éltek, mely főleg arra alapítva, hogy a pénzbírság és biztosíték csak az esetben vonható, le ha a sajtóvétséget az 1848. XVIII. t. cz. III. fejezetében megnevezett egyének egyik, t. i. a lap tulajdonosa a szerkesztő, vagy a lap szellemi munkása követte el; továbbá hogy a nyilteéri közleményekért a lapon olvasható kijelentés szerint a szerkesztőség felelősséget nem vállal, s ekként az ily körülmények által elkövetett sajtóvétségekért a lap tulajdonosa és szerkesztője sem személyi, sem anyagi felelősséggel nem tartozhat. A belügyminiszter polgármester határozatát, a fellebbezés visszautasításával helyben hagyta mert az 1848. XVIII. t. cz. 30 §-ának, 3. pontja midőn kimondja, hogy a „sajtóvétségek“ elmarasztalás esetében a pénzbüntetés a biztosítékából vonatik le, egy általános szabályt állít fel, mely alól sem ezen törvény-

saját keretén belül, sem az azt módosító 1880. XXXVII. törvényezik, sem a sajtórendelet-tek kivételt sehol sem tesznek. Ugyancsak a sajtó törvény megállapítja a sajtói felelőség mérvét, terjedelmét és joghatályát, a 13. és 33. §-ban kifejezetben felsorolja azon személyeket akik felelőséggel tartoznak.

A szerkesztő tehát akkor, amidőn az incriminált közleményt — annak tartalmát ismerve — a lapban közölte, csak ezen felelőség tudatában cselekedett. Az, hogy a közlemény a „Nyilteér“ rovatban jelent meg, a felelőségen mit sem változtat, mert azon kijelentés, hogy a „Nyilteér“ben közöltékért a szerkesztő felelőséget nem vállal, az állam büntető hatalmával szemben meg nem áll, mivel a felelőség a lap keretén belül mindig változatlan marad.

## A debrecz. ref. főgymnasium az 1884—85-ik évben.

Megjelent és beküldetett hozzánk a debrecz. ref. főgymnasium értesítője az 1884/85-ik iskolai tanévről Tüdös János igazgató összeállításában. Tartalmazza bevezetésül röviden a tanév nevezetesebb mozzanatait s Dr. Öreg János, Sinka Sándor és Karai Sándor újonnan megválasztott tanárok széköfoglaló értekezéseit.

A debrecz. ev. ref. főgymnasium a debrecz. ev. ref. főiskola egyik alkotó része, mely mint a tiszántúli év. ref. egyházkerület tulajdona, ennek kormányzata alatt áll.

A főgymnasium a magyarországi ref. egyház Debreczenben 1881-ik év október 31-dik napjától november 30-dik napját tartott országos zsinatban megállapított köznevelési és közköztartási szervezete alapján a magyarországi ev. ref. egyház 1884. márczius havában tartott egyetemes konventje által megállapított középiskolák szervezete és tanterve szerint van berendezve.

A gymnasium 8 osztályu, azonban a tanulók nagy száma miatt az 1884—85-dik iskolai évben az I., II., III. és VII-dik osztályok mellett egy egy párhuzamos osztály is tartatott fen.

A tiszántúli ref. egyházkerület 1884. év augusztus hó 18—23. napjain tartott gyűlésében, jegyzőkönyve 241. száma előtt megalkototta a középiskolai felügyelő tanácsot,

de ő egyet sem ismert.

A haditörvényszék már tanuk által kelően értesítve, sok nőt, embert, napszámost, talyigást, néhány nadrágos embert is fogatott és ítélte el.

A legnagyobb vétkest, két talyigást, a kik a három tiszt megölésében is résztvettek a városi börtönbe zártatták el, és halálra ítélték. De a két talyigás typhus betegségebe esvén, mindkettő meghalt.

A többi körülbelül harmincz elítélt ember a munkácsi várbán állotta ki büntetését.

Ezen nevezetes eseményekről t. i. a tiszték megmentéséről, a muszák városunkba bevonulásáról, és azoknak ismét kimeneteléről, — az osztrák hadsereg ide bejövételéről, a Magyarország ostrom alatti elrendeléséről és sok hasonló érdekes dolgokról a debrecz. közönség sokat beszél.

De azután elhallgatott. A tiszték megmentéséről is, alig szólott valaki egy szót is.

(Vége kör.)

## AZ ÉN BARÁTOM JAKAB.

— Jules Noriac beszélye. —

[Vége.]

Több hónapig nálam haradt. Egy reggel így szóltam hozzá: — Tudod-e, kedves Jakabb, hogy a sorsunk nagyon hasonlít egymáshoz? A lap, melynél dolgoztam, tegnap megbukott, éppen mint a te bagdadi bankod.

Jakab teljes részvétellel szorította meg a kezemet. Este nem tért vissza. A jó fiu nyilván könnyíteni akart rajtam s elég gyöngéd érzésű volt odább állani Lost roszabbul mentek a dolgaim, mint előbb bármikor. A sors ugyan csak keményen bánt velem. Bő alkalmam nyílt alaposan megismerkedni az

## A „Debrecz. Ellenőr“ tárczája

A debrecz. nemzetiorsz. története 1848—49-ben.

Irtá: TAMÁSSY KÁROLY

volt nemzetőri századparancsnok.

(Folytatás.)

Nem vizsgálta meg a dolgot, hanem minden irgalom nélkül, semmi emberi érzést nem ismerve, irtóztató módon büntette meg ezen szerencsétlen várost.

Ugyanis megparancsolta Paskievics, hogy katonái Losonczt rabolják ki. — Hogy vegyének el a lakosoktól mindent ami nekik tetszik.

Azután félig mesztelenül kergessék ki lakásaikból a lakosokat, ne engedjék, hogy se ruhát se élelmi szereket vigyenek magokkal, és gyujtsák fel a várost sok helyen, hogy elpusztuljon.

Ezen retentő parancs minden kimélet nélkül végre is hajtattott.

Vége lett akkor Losonc városának, melynek lakosai, értelmes, művelt és jómáduak voltak.

Nem ismertek ők addig semmi nyomott és szükségét. Most egyszerre koldusok lettek, kik a szomszéd községekbe kéregettek, és kéregetésből hajlék nélkül kénytelenek voltak magokat fentartani.

Ha a Debreczenben internált 86 osztrák tisztet és 5 nőt, a felzendült és a dühtől megvakított nép agyonverte volna, nem követték-e volna Debreczen várost elfoglaló és rabolni vágyó, durva természetű orosz katonák oly kegyetlenséget, vagy talán még nagyobbat itt Debreczenben, mint Losoncban?

Gondolja azt meg minden debrecz. polgár, és ismerje meg azt, hogy a 12. számú nemzetőri század, kimondhatatlan nagyszerű

szolgálatot tett Debreczen városának, melyről megemlékezni néha-néha igen méltó volna. Azon 12. számú századbeli névsora, melyek az osztrák fogoly tiszték megmentésében legnagyobb erélyvel és bátorsággal közreműködtek.

Örmesterek:

Biró József,  
Balogh Károly,

Káplárok:

Szegedy Lajos,  
Geller János.

Közvitéztek:

Barcza Lajos,  
Heinrich Ignác,  
id. Faulwetter Sándor,  
Mencze Henrik,  
Tót Sámuel,  
Makay József,  
Bacsonyi Sándor,  
Herpályi Mihály,  
Fehérváry József,  
Sárkány János,  
Sárkány István,  
Zilahy Dániel,  
Szabó János,  
Szabó Ferencz,  
Liszka János,  
Pethó István,  
Orosz Mihály,  
Patak Dániel,  
Szilágyi Mihály,  
Nagy Gábor,  
Nagy István,  
Szatmáry Sándor.

A többi nemzetőrök is, kiknek nevei itt nincsenek felemlítve, szinte derakasan harcoltak e napon, és erélyesen segítették a századot, a zendülő dübös népet szétkergetni.

Csupán a század hadnagya Kerekes Lajos, kisujtozán lakó esztergályos mester, kit a század nem régen, a derék, bátor és vi-

melynek tagjai a következők: elnök Kiss Áron esperes, rendes tagok: Debreczenből Sápó Sámuel és gróf Degenfeld József, vidékről: Szabó János, Szeremley Sámuel, Far kas Antal, György Endre; a gimnasiun igazgatók közül Bodolay László m. t. r. Futó Mihály h. m. vásárhelyi, Szilágyi István m. szigeti és Tüdös János debreczeni igazgató tanárok.

Az egyházkerület aug. 18 — 23. napjain tartott gyűlésében megválasztott tanárok dr. Öreg János, Sinka Sándor és Karai Sándor, székfoglaló beszédeiket meg tartották. Nevezetes tény a gymnasiun ez évi élete folyamán az, hogy mind az állam, a maga erre kinevezett megbízottja által, főfelügyeleti joga gyakorlását gymnasiununk meglátogatásával az új középiskolai törvények értelmében megkezdte, mind a felekezet részéről az egyházkerületi felügyelő tanács megindította hivatalos működését.

Az állami főfelügyelet gyakorlására a felekezeti középiskolákban az 1884/5-dik iskolai évre a vallás és közoktatási minister ur Békési Gyula tankerületi főigazgató urat nevezte ki.

A főisk. gymnasiun növendékeiről a következő statisztikai adatokat állíthatjuk össze:

I. A. osztályban	56	B. osztályban	53
II. " "	44	" "	44
III. " "	42	" "	41
IV. " "	76	" "	
V. " "	74	" "	
VI. " "	57	" "	
VII. " "	37	" "	28
VIII. " "	67	" "	
		Összesen 619	

Vallásra nézve a 619 tanuló között volt 497 ev. ref., 14 ág. hitv., 35 róm. kath., 15 gör. kel., 58 zsidó.

Az előmenetelre nézve az arányok következők: jeles 80, jó 121, elégséges 297, egy tantárgyból elégtelen 31, két tantárgyból elégtelen 33, több tantárgyból 57. A nyolczadik osztályban egy elégtelen osztályzatú tanuló sem volt.

Tandijmentes tanuló volt 166, ingyen lakást kapott 135, ösztöndíjat 47, alapítványt 160 tanuló élvezett.

Az értesítőnek a jövő évi tanévre vonatkozó tudnivalók részét legközelebb közöljük.

### Napi hírek.

#### A Dobos-féle vendéglő a miénk

A városi tanács mai ülésében csakugyan megvette az országos kiállítás területén levő igen szép, tornyokkal ékesített kiállítási nagy vendéglőt 15 ezer forintért. Ezen összegért a Neuschloss és Marcell vállalkozó cég egyszerűen a szétbontást, ide szállítást és az újraösszeállítást is eszközözi. A terjedelmes vendéglő, melyet verenda fut körül, szilárd téglalapra állíttatik fel s ezen alapmunkálatok még az idén elvégeztetnek. Kora tavasszal az egész fából való épület szerkezet is egybe lesz állítva, úgy hogy az apr. 16-dikára már használható állapotú lesz helyezve. A vendéglő deszka faia helyett üvegtáblák alkalmaztatnók; a jelenlegi kátrányos papír feledet vörösré mázolt zsindeleyes bádogtető váltja fel s az egyszerű fenyőfa

padozatot amerikai tölgyfa parkettel cserélik föl. Mindezen az épület szilárd és tartósságát elősegítő pótmunkálatok mintegy 3 ezer forintba fognak kerülni; úgy hogy az egész nyári mulatóhely körülbelül 18 ezer forintnyi áldozatot követel a város pénztáratól.

Kassay Sámuel isk. acad. jogtanár elhunytáról a következő családi gyászjelentés adatott ki. Özvegy Budaházy Józsefné úgy a maga mint a kiskoru árva unokája Kassay Béla, valamint a család tagjai nevében is a legmélyebb fájdalommal tudatja szeretett vőjének KASSAI SAMUEL főiskolai akadémiai jogtanárnak, tüdővészben, 3 havi kínos szenvedés után, folyó évi Augusztus 4-én este 8 órakor, életének 42 dik évében N. Váradon bekövetkezett gyászos kimúltát. A megboldogult földi részei folyó hó 6 kán délután 3 órakor N. Váradon a ref. egyház szertartása szerint rövid ima után fognak végnyalomra letétni. Debreczen, 1885. Augusztus hó 4-én. Béke hamvaira! A temetésre a főiskolai tanárok részéről Balogh Ferencz és Dr. Kovács Sándor urak utaztak N. Váradra s magokkal vitték egy szép koszorut a tanárok részéről. A joghallgatók hasonlóképp küldöttek a koporsóra koszorút.

Debreczeniek Budapesten. Városunk polgármestere által még Augusztus hó folyamán Debreczenből Budapestre és vissza rendezendő kirándulás ügyében vasárnap aug. hó 9-én d. e. 10 órakor a város háza nagy tanácsstermében értekezlet tartatik. Felkértek azok kik e kirándulás iránt érdeklődnek, hogy az értekezleten megjelenni sziveskedjenek.

Vendégek Debreczenben. Ugy halljuk, hogy szeptember hónap körülbelül 50 német gazda szándékozik Debreczenbe jönni, hogy az itteni gazdasági viszonyokat tanulmányozzák.

A nagyerdei fürdő új bérlők kezén. Mint halljuk a nagyerdei fürdőházat és vendéklőt Hajdu Gyula és Vilmos Lajos veszik át a jelenlegi bérlőtől Pap Györgytől. A tanács mai ülésén tárgyalta ezen ügyet s ezen időközben cserére bejegyezték adatait.

#### Milyen a Dobos-féle vendéglő.

Bobula János fővárosi építész szakértői tollal kezében szemlét tart a kiállítási épületi fellet és tapasztalatait s nézetait az Egyetértésben mondja el. A „Dobos-féle” nagy vendéglőről, melyet Debreczen városa megvásárolt ezeket a sorokat írja: Az országos kiállítási bizottság szükségét látta annak, hogy a sok korcsma helyiségen kívül, melyek magánfelek által a kiállítási területen emeltek, egy a vállalat egyszerűségéhez méltó, tágas és elegáns vendéglő létesíttessék, mely a legkínálóbb vendéglősök egyikeként adassék bérbe és úgy az elegáns közönség igényeinek megfelelően, valamint oly kiterjedéssel bírjon, hogy nagyobb ünnepek megtartására is alkalmas legyen. E célból ily épület tervezésével szintén Quittner Zsigmond építész bizatott meg, kinek tervei szerint a most ugynevezett Dobos féle vendéglőt, mely egy hatalmas, 12 mtr. széles, 32 mtr. hosszú és 11 mtr. magas nagy teremből és azt környező széles földtől verendából és a hátsó gazdasági helyiségekből áll, Neuschloss Ödön és Marcell cég építette fel. A beépített terület 625 négyzetméter, költsége pedig 21,616 forint 24 kr, vagyis minden beépített négyzetméterre 23 forint 46 krajczár. — A mit az épület elhelyezéséről szól, b. n. ún.

nyolcz hónapig nem hallottam semmit felőle; senki sem tudta, mi lett belőle. A szegény fiu ki akart térni előlem. De én hozzá siettem s elvezetem a vonakodót szerény lakásomra. A főnöke meg szokott s a legnagyobb nyomorban hagyta őt.

— Meg van hát írva, jó Antalom, mondá remegő hangon, hogy mindig te mentsd meg az életemet?

— Hát nem viselnéd-e te is így magadat irányomban, derék Jakab? kérdeztem, gyöngéden megakadályozva a hálálkodását.

— En? Ah... Biztosítalak e még róla, hogy ezer örömmel mennék éretted a tűzbe is?

A körülményeim lényegesen megjavultak. Rimes krónikákat irtam szépirodalmi lapok számára s egy souval fizették a sorát Gondoltam, Jakab is segítségemre lehet ezekben a verseknek összetakolásában. De a midőn szóba hoztam a dolgot, szabadkozott; kívánjam, ugymond, hogy túzhálált szenvedjen érettem s pillanatnyi habozás nélkül megteszi, de rimeket faragni képtelen. Így hát egyedül dolgoztam.

Egy reggel így szólék Jakabhoz: — Egész éjjel kínlódtam ezeken a verseken s rendkívül el vagyok fáradva. Nagyon megköszönném, ha elvinnéd a kéziratot a nyomdába.

— Antal, válaszolta Jakab, tudod, mit vagyok képes éretted tenni. Mondd: Jakab, a tűzbe kell menned éretted, s istenemre, Jakab megteszi. De azt be fogod látni, menyire kínos lenne réám nézve, ha a nyomdában az inasodnak hinnének.

Igaz volt, nem gondoltam rá. Boacsánatot kértem tőle s magam jártam el a do logban.

A szerencsétlenség, mely annyi macakossággal üldözte Jakabot, most ellenem fordult. Csödbejutott a lap, melynek számára verseket irtam, kenyer nélkül valék.

ket nem érdekel; azért ezt mellőzve, közöljük cikkének a következő részét: „A mi a nagy vendéglő épület külső hatását illeti, az már maga a nagyterem dimenziói által bizonyos nagy területű jeleget nyert, melyet a köröskörül elnyúló verendák hatása kedvezően emelt. A főbejáró hatalmas ivalakunyalás és két csinos torony által kelőleg hangsúlyoztatott. Az architektúrán a fa-stihangszóló formákban van tartva, melyeknek kivitele úgy részletekben valamint az összbemórást tekintve, díszeset érdemel. Nem ily kedvező nyilatkozatot lehet tenni a nagyteremről, igaz ugyan, hogy a nagyterem dekorációjához pénz nem állott rendelkezésre és így az építésnek oda kellett törekedni, hogy a dimenziók helyes arányai által jó térhatást érjen el, mi nagymérvben sikerült is. De az építés két igen fontos tényezőt figyelmen kívül hagyott, melyet talán első sorban kellett volna tekintetbe venni. A teremnek sem szükséges szellőztetése, sem akusztikája nincsen. Pedig igen kevés épület van, a hol az előnyös és olcsó gerincszellőztetést oly könnyen lehet létesíteni, mint a nagyvendéglő épületén, melynek egész hosszában a gerincz rendelkezésre állott. Szellőztetés hiányában tehát a terem nyári meleg időben — pedig csak erre az időre épült — ugyszólván hasznavehetetlen; legjobban érezní azonban hiányos voltát akkor, midőn száz ember az asztalok körül helyet foglal, hogy rászánja magát a gőzfürdő élvezetére és mikor beszédekre kerülűen a sor, az ötödik szomszéd nagynehezen értheti a szónokot.

A debreczeni ügyvédi kamara választmánya által közzé tetetik, hogy Hódy Gyula debreczeni ügyvéd elhalálozása következtében az ügyvédek lajstromából kitöröltetett és irodája részéről gondnokul Komlóssy Arthur debreczeni ügyvéd neveztetett ki. Kelt Debreczenben az ügyvédi kamara választmányának 1885 augusztus 5-én tartott üléséből.

A 15. huszár ezred gyakorlatai, ma kezdődtek meg Debreczenben. A hadiak a vidéki állomásokról ma d. e. harsogó trombita szóval érkeztek meg s vonultak nagyszemben magán házaiknál kijelölt szállásaikra.

Uj kórház Debreczenben. Ne a városi közkórházra méltóztatassanak gondolni. Lehet ugyan, hogy valamikor ilyen is épülni fog a szenvedő emberiség javára. Mi most azon csinos és czélszerű kis kórházzal emlékezünk meg, melyet a főiskolai gazdasági tanács a fűvészkerettel szomszédos Fegyverház-féle telken az idén építtetett a tavaszon tartott egyh. kerületi gyűlés határozata folytán a collégiumi ifjuság betegjei számára. A kórház, melynek bejárata a fűvészkerből nyílik, szept. elején adatát át a használatnak.

Kiállításra menő iparos ifjak. Az iparos ifjusági egylet választmánya által kiküldött szűkebb körű bizottság tegnap este tette meg ajánlatait az orsz. kiállítási bizottságnak arra nézve, hogy az itteni iparos ifjak közül kiket tart főképp érdemeseknek az orsz. kiáll. biz. rendelkezése alatt álló 10000 forintból való felkúldásra. Ezen ifjak, kik között lehetőleg minden iparágból valók vannak, a következők: Harsányi Gábor, Percze József, Tokody Károly, Zavilla Gyula, Nádasdy Soma, Berger József, Weidner Gusztáv, Acs Imre, Khón Lajos, Deák Mihály, Nosztray Lajos, Hager Janos, Balogh Sándor, Csáanky József, Patai József Komádi Károly Kelemen Ferencz, Szabó Mihály, Komáromi

Károly, Vitárus Sándor, Asztalos József, és Császár József; összesen 22. Remélhető, hogy az orsz. bizottság tekintettel azon körül ményre, hogy a depr. iparos ifjusági egylet legregibb, legjobban szervezett és legtöbb taggal bír az ország vidéki egyletei között, az itt elsorolt ifjakat, mind elfogadja, annyival inkább mert igen jó és valóban megérdemelt ajánló levéllel láttatnak el.

Nevelő Egy jó bizonyítványokkal ellátott fiatal ember, ki az iskolai tanulmányokon kívül a német és franczai, szép és rónó írást is tanítja, nevelőül ajánlkozik Ertekezhetni szerkesztőségünkben.

Harczias bakkanos. Egy tizedik századhoz tartozó kőzkatona tegnap valahol sokat talált bevenni a jóból s hajnal felé 1 és 2 órakor hangos kiabálással halad végig a hatvanutcai külvároson. Az ottan örködő két rendőr Bujdosó István és Jobbágy György többször felszóllították, hogy hagyjon fel a dalolással, ellenkező esetben kénytelenek az illetékes inspectionnak átaladni. A katona erre oly dübbe jött, hogy szuronyával neki rohant Bujdosonak, a ki azonban egy ügyes ugrással szerencsésen kikerülte a reá irányított szurást. A katonát összekötözték és szuronyától megfosztva átadták a katonai őrségnek. Most már elmélkedhetik az egyesben a felett, hogy mikor is van hác helye a katonai vitézkedésnek.

A „Bika” szálloda híres levező csövei valahára a járda előtt vezetnek le a csatornába. Tegnap még sem jelent a főmérnök figyelmebe ajánlott ide vonatkozó újdonságunk, már hozzáfogtak e rég óta sürgött munkához. Egy „nevezetesség”-gel tehát kevesebb lesz városunkba, de se baj, legalább nem kell többé gázolnunk esős időben az „Arany Bika” előtt.

Hódy Gyula, ez igen szép lelkű, tehetséges és művészi hajlamokkal bíró ügyvéd tegnap délután tétetett örök nyugalomra a Hatvanutcai sírkertbe, kortársainak és nagyközönségnek jelenlétében. A háznál ut. Németi Lajos ev. ref. lelkész ur mondott meghatározó rövid halotti beszédet. A végítészesség közzeműködött a városi dalárda is.

Pénzbeszedő, ki megfelelő bizossítékkal rendelkezik alkalmazást nyer, felvilágosítást ad szíveségből e lap kiadóhivatala.

A debreczeni löverseny nevezéseit a későn történt beadás és térszűke miatt csak jövő számunkban közölhetjük. Addig összesen 28 nevezés történt.

Elveszett. Tegnap délután a kocsi-ból, valószínűleg a Miklós utcán, egy elefántosot fogantyuju ébenfa sétat. A megtaláló kéri: sziveskedjék azt átadni Kis mester utca 1384. sz. hazban lakó tulajdonosnak, kitől illő jutalomra számíthat.

Elveszett egy Nánássy és Klekner cég által Fazekas József lakatos mester nevére kiállított vásárlási könyv az említett cég üzemeltető a Peterfia-külvárosig. A megtaláló sziveskedjék azt az I. kerületi kapitány-ságnál átadni.

A miskolci vörös-kereszt egylet a saját pénztára javára vasárnap aug. 9-én Diógyőron nagy népünnepelet rendez. Az ünnepelet kezdetét vendi délelőtt 9 órakor. Programja, mely rendkívül változatos a következő: Hangverseny a cs. kir. 5. gyalog serezed zenekara s az ev. dalárda közreműködésével. Közébed 1 órakor. Megnyitása a világi kiállításnak; a kiállítási palota, műcsarnok, gép csarnok, Grand panoráma, Aquarium, telephim osztály, chinai pavillon s több reud

tőjéhez. Éppen most ajánlott nekem rég és sovarogva óhajtott állást. A tárcza vezetését lapjában s rögtöni választ kérek.

Repülők! kiállított fel lelkesedve Jakab s elsieltett.

Felöltözködtem s elmentem az Odeonba, egy premiér-re, a melyről első tárczámot akartam írni. A felvonás közben találkozom a szerkesztővel s kszönetet mondok neki.

Nincs mit köszönnie, válaszolta szárazon. Megirtam önnek, hogy rögtön közölje velem elhatározását. Nem tette, s én most szerződöttem.

Mintha a menyő csapott volna belém. Megsemmisülve vánszorogtam haza felé és megpillantom Jakab barátomat, egy gyűmölcs árus bódéja előtt, a legnagyobb kedélynyugalommal fogyasztva a szilvát.

Feléje rohamtam.

Nem vitted el a levelemet?

— Antal barátom, válaszolá- én ugyan az érzelmek embere vagyok s örömet tűzbe mennék éretted, de szolgának még sem engedem magam felhasználtatni.

Legjobban szerettem volna megfojtani ebben a pillanatban Jakab barátomat, de erőt vettem magon. Tudom, hogy rossz eslekedtem. De hát vajjon kinek a lelkét nem terhelik mulasztási bűnök?

— Jakab barátom, mondám neki oly nyugodtan, a mit csak képes valék, hord el magadat a pokolba. Nagyon ritkán esem bele a tűzbe, nincs hát semmi szükségem a hajlandóságodra.

Ah; mennyőrgötte Jakab felegyenesedve. Ertem! Most, hogy felvitte az isten a dolgot, szabadulni akarsz a barátaidtól? Még azoktól is akik életüket tették volna kockázra s a tűzbe mentek volna éretted.

Megtudtam később, hogy tüzöltő lett Jakab barátomból.

— Nos, szólhat hozzá egy alkalommal nagy szíveséget tehetsz nekem. Vidd el hamar ezt a levelet az „esti csillag” szerkesztőjéhez.

— A t. István, a kaplatogatta Jókai, a latogatasról következő sor Jókait, — hönörökös kirását: Te Jókai, — So Jókait, meg egész csatav kell küzdenie vér s hevese — az sem igaz irjak: Pulszki, én irtam kait s a 49-ly vagyok vele — aha eszébe — hálátadni, s többi arekép legyennek talá keitség- és mint Jókait — nkolt szelle — sokszor a he desíti. Midőn az osztrák sz — ez egy ráml magyar szöve — a korai aórol — ges Magyaró — tni az oszt — megékel a s — jelölték ki a — irni fognak. — ték, az aján — bírálat alá, — dik fel a f — ismét megbe — be a füzete — jön s ára eg — nagy és hos — és száz év — multját, jele — Népek, vidé — sókat, irde — ha elkészül — fogja monda — a magyar os

beli építmény a szárnyas a — tonnyák kávé — önek. Lófuttá — ttezt pályák — rneok másza — jának az a — elboc-átása. — rphum ssem — do bécsi női — nem hallott — olajjáték. Be — tóbeli misk — kőzhelyek, — tor este nag — erének s a s — ttek a romok — elmezes men — korabeli ölt — zfénynél. A — zredetét egy — Belepti díjak — szótlyban ál — 30 kr. II. sz. — gyermekek m — ik. Belepti d — Olesó és jó — a legolcsóbb — doskodni fog

— A t. István, a kaplatogatta Jókai, a latogatasról következő sor Jókait, — hönörökös kirását: Te Jókai, — So Jókait, meg egész csatav kell küzdenie vér s hevese — az sem igaz irjak: Pulszki, én irtam kait s a 49-ly vagyok vele — aha eszébe — hálátadni, s többi arekép legyennek talá keitség- és mint Jókait — nkolt szelle — sokszor a he desíti. Midőn az osztrák sz — ez egy ráml magyar szöve — a korai aórol — ges Magyaró — tni az oszt — megékel a s — jelölték ki a — irni fognak. — ték, az aján — bírálat alá, — dik fel a f — ismét megbe — be a füzete — jön s ára eg — nagy és hos — és száz év — multját, jele — Népek, vidé — sókat, irde — ha elkészül — fogja monda — a magyar os

— Iro Salon” szer hogy az ált ikén lejárna Elbeszélésre dományi czi 250 franc, gvar népdai művek a „dohányutcz

A kedden o ben még az az előleges Gusztáv I. Kilették h. Dalmi J. tanni: Kó toha leánya Kolozsvári

Duk debreczeni, sára nézve saért már v vetésére né

Pünkö kében élt f szőlalkozta többször m ban feleség azonnal mo került, mi

asztalos József, és  
2. Remélhető, hogy  
tel azon körül  
os ifjúsági egyet  
vezett és legtöbb  
egyleti között,  
d elfogadja, annyi  
s valóban megér  
tuak el.  
bizonyítványokkal  
iskolai tanulmá  
franczát, szép és  
il ajánlkozik Erte.  
en.  
esos. Egy tizedik  
a tegnap valahol  
hajnal felé 1 és  
an halad végig a  
Az ottan örökös  
s Jobbágy György  
gy hagyjon fel a  
en kénytelenek öt  
aladni. A katona  
szuronyával neki  
zonban egy ügyes  
ülte a reá irány  
összekötötték és  
adták a katonai  
fedhetik az egyes  
is van hác helye

Építmenyekkel s meglepetésekkel, kutyamegad ni. Kedden elment a felesége lakására  
azon szándékkal hogy még egyszer megki  
séri a kibékülést. Ott találta feleségénél mos  
toha leányát Köteles Mária, ki őt ezen sza  
vakkal fogadta :  
— Itt jön a vén hunczut !  
O erre dühbe jött s hozzá rugott a  
menyekéhez, mi közben ezeket mondá :  
— Hallgass te bestia, nem te hozzád  
jöttem, hanem anyádhoz.  
Most meg már felesége támadt reá,  
hogy :  
— Minek bántja kend azt a leányt, nem  
a kend házában van, nem a kend kenyerét  
eszi, elmegyek én a kend háza előtt százszor  
is, még se nézek be, és nem is akarok.  
Ezek a szavak azonnal méregbe hozták  
öt s felkapott egy kést s balfelől a sziv tá  
jékán beledöfte felesége mellébe, a ki rögtön  
lebukott a székéről, melyen ült.  
E közben Köteles Mária lármát csa  
pott s Tóth Imrénével bejött a házba ; s  
ezek feleségét kihúzták az udvarra. A mig  
vitték kifelé — úgy emlékszik — hogy még  
háromszor ütötte feleségébe a kést.  
Ezután ő Nyíl utcába ment, Szilágyi  
Jánoshoz, a ki neki feles szántója, azon szán  
dékklal, hogy azzal együtt a tanyára megyen.  
Itt azonban csakhamar elfogták a rendörök  
s innu behozták a vörösházára. Hogy tele  
sége meghalt, arról a városhézánál értesült.  
Azon kérdésre, hogy ivott-e valami sze  
szes italt a gyilkosság előtt, azt feleli a vád  
lott, hogy reggel 8 óra tájban megivott 4 kr.  
ára pálinkát, d. e. 10 órakor pedig egy félli  
tert vett, hogy azt majd kiviszi a tanyára ;  
ebből a pálinkából is ivott egy kis pohárnyit.  
„Igy a szesz is italt meg annyira,  
hogy az eszemet ne tudtam volna.“  
Azon kérdésre pedig, hogy szándéka  
volt-e megölni feleségét, mikor a kést bele  
szurta, azt valjja, hogy ez nem volt szán  
dék, „csak azt tettem fel magamban —  
ugymond, hogy a késsel melibe vágom, de azt  
nem akartam, hogy bele menjen. De amint  
mostoha leányom meg Tóth Imréné reám tá  
madtak, még jobban dühbe jöttem s ezért is  
mételtem a szurást.“  
Végül bünbánólag vallja az öreg, köze  
80 esztendő gyilkos, hogy most már meg  
bánta tettét s azon kívánságát fejezi ki, hogy  
a nálla tanált 40 frt. készpénzből a felesége  
tisztességesen temessék el.  
Köteles Mária és Tóth Imréné  
né tegnap délben halgattattak ki.  
Köteles Mária — a mint a kihallgat  
ásnál előadja — ebédre ment anyjához, s mi  
kor Dalmi János felesége lakására ment ő a  
pitvarba. Felkelvén átment Tóth Imrénéhez s  
ennek elpanaszolta apja becstelentő szavait. Ez  
alatt a két öreg közt folyt odabent a szóváltás,  
de ő abból csak annyit hallott : „Mondhatod  
nekem ezeket, ha ezét feladlak, megbüntet  
nek“. Erre visítás hallatszott s mindketten oda  
szaladtak az anya szobájának udvarra nyíló  
ajtaja elé. Dalmi János háttal állott feljőlk,  
felesége pedig ve e szemben ült egy széken.  
Ebben a pillanathon döfte a kést az ő édes  
anyja oldalába, a sziv tájékán. Ő segélyért  
szaladt s a mint visszanezett, látta, hogy  
Tóth Imréné anyját átkarolva vezette kifelé  
az udvarra. De alig mentek 5—6 lépést mind  
ketten elbuktak. Dalmi János is kijött után  
nok az udvarra s Tóth Imréné őt többször  
beleszurta a kést anyja mellébe, de hogy hány  
szar, arra nem emlékszik. Mostoha apjának  
közben mondott szavaiból csak annyit hal  
lott : „Most már itt hagylak.“  
A felmutatott két kést ismeri : azokkal  
szokta volt anyja a bornyukat nyuzni ; de  
hogy épen melyikkel ölte meg, azt nem tudja  
megmondani.  
Tóth Imréné majdnem ilyen for  
mán vallott, mint Köteles Mária.  
\* \* \*  
A 78 éves emberölő tegnap átadatott  
a helybeli kir. törvényszék büntényítő osztá  
lyának. Itten a vizsgálatot Lengyel Imre,  
a törv. sz. bíró vezeti s azt már meg is kez  
dette.  
Tegnap d. e. a megyilokolt Kolozsvári  
Erzsébeten a bonczvizsgálat megejtetett. Te  
metése ma d. u. történt meg.

— A trónörökös könyvéről. Roboz  
ván, a kaposvári Somogy szerkesztője meg  
fogatta Jókai Mórt balatonúredi villájában.  
A látogatásról közölt leírásából átveszük a  
következő sorokat : Igaz-e, — szölgált meg  
— hogy a legutóbbi bécsi ülésen a  
trónörökös kifogásolta Magyarország történel  
mírását : Te vagy legilletékesebb megczáto  
ja. — Soha sem láttam oly ingerültnek  
alakit, még az országgyűlésen sem, midőn  
egész csatavonalon sokszor egymagán kik  
küzdnie, mint most. Arczából szölgött a  
er s hevesen szölg : Légből kapott ! egy  
szó sem igaz. Az ország történetét több  
nyak : Pulszky, Hunfalvy, Salamon, Szilágyi  
és iram meg Rákóczyt, Bethlent, Bocsk  
ait s a 49-iki forradalom történetét. Készen  
nyak vele egészen, de a koronaörökösnek  
szébe nem jutott a történelmi műveket  
iragatni, sőt, midőn egyszer Kossuth s a  
bóli arczképét nézte, azt mondta : csak jó  
egyenek találva. A feleséges író egész érde  
lenség- és lelkesedéssel csügg vállalatán,  
mint Jókaitól hallám. — Az elnökséget oly  
ankölt szellemmel és tapintattal vezeti, hogy  
szász a heves vitákat pillanat alatt lecsen  
tesíti. Midőn az utóbbi ülésen Jókai vitázott  
az osztrák szerkesztő, Weilen lovag ural  
s ez egy rámba akarta ötenni az osztrák- és  
magyar szövegét, egy irány beosztással stb.  
a koronaörökös maga szölg : Ilyen az egysé  
ges Magyarországot nem lehet egy kaptafára  
lítani az osztrák tartományokkal. A nemzeti  
egységnek a szereplők, az irodalmi matadorok  
jelölték ki azon egyéneket, kik a kötetekbe  
lmi fognak. Ha az írók munkáikat bevezet  
ték, az ajánlók magok veszik legkésőbb  
bírálat alá, ha ezt kiállták, csak akkor kül  
küli fel a főszerkesztő, Jókai Mórnak, ki  
ésmet megbírálja, átolvassa s csak így jönnek  
bele a füzetekbe, melyek mindegyikébe 8 kép  
jön s ára egy füzetnek csak 30 kr. lesz. A  
nagy és hosszú évek során át készülő száz  
és száz ívek magokba ölelik a birodalom  
multját, jelenét haladásával, történetével. —  
Népek, vidékek, nevezetességeket, népszok  
ásokat, irodalmat, művészetet stb. Szóval :  
ha elkészül 10 év múlva az óriás tükör, azt  
fogja mondani alkotója : nézzétek ! itt van  
a magyar osztrák birodalom.

— Irodalmi pályázatok. A „Magyar  
Salon“ szerkesztősége figyelmezteti olvasóit,  
hogy az általa kitűzött pályázatok f. hó 15  
ikén lejárnak. A pályázatok a következők :  
Elbeszélésre 250 franc, népszerű természetu  
dományi cikre 150 franc, genrekép (tollrajz)  
250 franc, női tanulmányfej 150 franc, ma  
gyar népdal (zenemű) 100 franc ; a pályá  
zati művek a „Magyar Salon“ szerkesztőségéhez,  
dohányutca 12. sz., küldendők.

**A keddi gyilkosság.**  
A kedden délben elkövetett gyilkosság ügyé  
ben még az nap d. u. és tegnap megtörténtek  
az előleges kihallgatások, melyeket Nagy  
Gusztáv I. ker. rendőr alkapitány vezetett.  
Kilettek hallgatva maga a gyilkos férj Duka  
Dalmi János, továbbá a rémes jelenet szem  
támi : Köteles Mária Dalmi János mos  
toha leánya és Tóth Imréné Dalmi Jánosné,  
Kolozsvári Erzsébet háziaszonya.  
Duka Dalmi János, a vádlott 78 éves  
debreczeni, születési, református, foglalkozá  
sára nézve juhász, háza, földje van, kihágá  
sáért már volt büntetve. A gyilkosság elkö  
vetésére nézve körülbelül ezeket vallotta ;  
Pünköszt után körülbelül egy hétig bé  
kében élt feleségével. Ekkor azonban össze  
szólalkoztak s az asszony elhagyta őt. Ő  
többször megkísérelte a kibékülést, ez azon  
ban felesége azon kívánsága miatt hogy ő  
azonnal moringoljon neki 200 frtot, nem si  
került, miután ő életében nem akarta ezt

**Meran grófnő!**  
Meran Anna grófnő, kedden reggel 4  
40 perczkor, élte 82. évében Ausseeban meg  
halt. Meran Anna grófnő, János főherczeg  
özvegye volt. Halála csendes elnyugvás, mely  
öntudatlan állapotában következett be. Halá  
los ágát fia Meran Ferenc gróf és a Meran  
család tagjai állták körül. Ugyanabban a  
házban halt meg, melyben 1804. január 6-án  
született. Meran grófné ki, mint tudvalevő  
polgári családból származott, leánya volt  
Plochal aussei postamesternek. Mikor János  
főherczeggel 1827 febr. 18-án morganatiku  
san eljegyeztetett bárónői rangra emelték,  
Brandhoffen előnévvel, mikor pedig 1845-en  
fia Ferenc, a világra jött, Meran nével  
grófi rangot nyert. 1859 május 11-én özvegy  
gyé lett, s ez idő óta nagybárá Gráz  
ban élt.  
Miképp lehetett az egyszerű, pol  
gári származású leány egy főherczeg hitve  
sége? — Nagyon régi, de érdekes egy his  
tória :  
Elmondjuk.  
Sok, sok évvel ezelőtt történt. Egy  
magas állású ur jelent meg az aussei császári  
postahivatalban. Ez az ur János főherczeg  
volt, Ferenc király fivére. Gyorskoisit kívánt  
Sürgösen Bruckba akart utazni s azt kíván  
ván, hogy minél előbb fogják be a lovakat.  
A postakocsi teljesen felszerelve, fényesre  
tisztítva készen állt ugyan a s. inben, a lovak  
pedig pihenve heverték az istállóban, de a  
postakocsisba azért nem lehetett lelket  
verni.  
A boldogtalan becsipett és mélyen aludt.  
Rázták lökdösték, költögették mind hiába  
nem ébredt föl. Aztán meg ha fölébredt  
volna is csak nem lehetett volna ilyen  
nagy urat arra a részeg suhanczra bízni. Plo  
chal Jakab császári posta mester elvesztette  
a fejét. Kezét tördelve futkosott fel és alá  
szobájában, s mikor szép leánykaja vizgat  
talo is csillapítani kezdte a gyöngéd apa  
ajkáról kemény szemrehányás hangzott el.  
— Leány! Leány! — kiáltott magán  
kivül — miért nem születtél fiúnak, most  
magad vihethéd ő fenségét Bruckba.  
A leány gondolt merészet és nagyot.  
— Ej apám — mondá bátran — hidd  
el, csak a ruha teszi az embert. En is fel  
huzhatom a csizmát és a kabátot. Be fogom  
neked bizonyítani. Várj csak !  
Ezzel kiszaladt a szobából. Az apa még  
jőformán ki sem tombolta magát, midőn meg  
jelent előtte a szép, fiatal elegáns postakocsi.  
Kezdetben az öreg ur tán azt hitte, hogy az  
éj esodát művelt, de csakhamar felismerte  
a takaros legénykében — leányát.  
— Pszt papa! — szölg a kocsis halkán,  
ujját halgatást parancsolólag ajkára szorítva.  
Ea el fogom szállítani ő fenségét Bruckba  
és senki sem tudja meg, ki vagyok.  
A nehé postakocsi kihúzták a szinből,  
s a lovakat lefogták. A kis postakocsi fel  
kapaszkodott a bakra.  
— Ejnye! — kiáltott fel a fenséges utas  
— ugyancsak kicsike postakocsisom van.  
— Kicsi, de takaros ! jegyzé meg a pos  
tamester mosolyogva.  
— De aztán érte a dolgát? — kérdé  
a főherczeg.  
— Fenséged sohasem utazott még oly  
jól, mint a hogy ma fog, — válaszolt a pos  
tamester.  
S ezzel igazat mondott. A főherczeg  
nyugodtan beleült a kocsiába, a kis postako  
cisi vidáman belefut tülkébe, s a kocsi ki  
gurult az udvarból. A főherczeg eleintén csak  
nézte, nézte, és egyre ismerősebbnek tetszett  
előtte. De akárhogy törte a fejét, nem jutott  
eszébe, hol találkozott vele.  
— Mond csak fiacskám, kérdé, hol lát  
talak téged?  
— Fenséged gyakran látott engem.  
— Hol?  
— A bakon.  
— Hm! Hm! — dűnyögött a főher  
czeg magában — nem emlékszem reá. — De  
hát jól végi a dolgát... Olyan lányos a  
kinézése... De pompásan hajt... Úgyes  
ifju emberke.  
— Nem is olyan ifju, mint fenséged  
hiszi.  
— Hát hány éves vagy? kérdé a főher  
czeg kacagva.  
— Három évvel fiatalabb, mint ez a  
század.  
A főherczeg gyorsan, meglepetve pil  
lantott fel. Így nem beszélnek a postakocsi  
sok. Mit tud a postakocsi a századról? E  
pillanathban a legényke az ostoroz kapott.  
A főherczeg észrevette, hogy minő fehér, pu  
ha kacsója van. Ilyen kézzel nem dicseked  
hetnek a postakocsisok. A főherczegnek fur  
csa gondolat ötlött eszébe. Hát ha ez a le  
gény nem his legény, hanem leány? Hát ha  
az aussei postamester szép és fiatal leánya  
az a kiről oly sok érdekes apróságot hallott  
már? Es hogy, hogy nem, de a postakocsi  
lekerült a bakról, s a főherczeg mellett fog  
lalt helyet a kocsiában. A lovaknak ugy sem  
volt szükségük kocsiira. Tudták ok az utat  
elég jól. Hisz tizenöt év óta mindennap azon  
baktattak végig. Tudják hol kell befordulni,  
hol kell kikerülni a gödröket, a kátyukat, a  
horpadásokat.  
— Nos fenséges ur, hogy volt megelé  
gedve a kis postakocsissal kérdé a postame  
ster a főherczeg, ki egy két nap múlva ismét  
Ausseeban volt.  
— Sohasem utaztam olyan kellemesen.

Ezen utazás alkalmával hódította meg  
a kis postakocsi, vagy jobban mondra az  
aussei postam. leánya Plochal Anna János  
főherczeg. Legalább így tartja ezt a nép  
hagyomány : a monda. Mások azonban azt  
állítják, hogy a főherczeg egy falusi ünne  
p alkalmával látta meg a leányt és rögtön be  
leszeretett. Ez ünne emléke különben meg  
van örökítve. A Toplicz tó közelében egy  
árnyas hárs alatt egyszerű fehér kőoszlop  
áll, melyre csak az van véve : „1819. jul.  
18.“ Több semmi. De Ausseeban azért min  
den gyerek tudja, hogy mi történt ezen az  
1819. jul. 18-án. De valószínű, hogy mindkét  
monda igaz. A falusi ünne is, a kalandos  
kocsikázás is, — elég az hozzá, hogy a fő  
herczeg bele szeretett a leányba.  
Ott hagyta a fényt, a pompát. Elköltö  
zött az udvartól, s a kies stíriai hegyek közt  
telepedett le. Máriaczell közelében kastélyt  
építtetett, a stíriai lakók nemzeti öltözködése  
szerint viselkedett, s vadászattal töltötte  
idejét. Igen jókedvű ur volt, aki minden kuny  
hóba betért, társalgott a falusiakkal, kik az  
imádásig szerették. Ha ezektől a jó emberek  
től függött volna, bizonyára könnyebben megy  
a házassága. De az udvar sokáig ellenkezett.  
Csak évek múlva egyezett bele a király a ter  
vezett házasságba, mely 1828. szept. 4-én a  
Pyrker-kápolnában megkötöttet. De Ferenc  
királyt a dolog rendkívül bosszantotta a ha  
zasságot titokban kellett tartani, öcsését nem  
volt szabad említeni, s hogy ne is lássa,  
számúzte udvartól.  
Több mint tíz év telt el, mikor Karo  
lina Augusta királyné közbenjárására a két  
fivér kibékült és találkozott. János főherczeg  
és nejét meghívták a persenbengi csá  
szári kastélyba, hol a szép postamester-leány  
zavarodottan lépett az ur lkodó elé. De a ki  
rályt kedélyessége ez alkalommal sem hagyta  
csesben.  
— Örvendek, hogy végre megismerhetem  
önt, báró Brandhoffen asszony! Ezekkel a  
szavakkal üdvözölté kipurult sógorasszonyát.  
S ezzel szent volt a béke. Mind az uralkodó  
mind rokonai gyakran meglátogatták János  
főherczeg kedélyes kastélyában és szívesen  
mentek oda, mert hamisítatlan jókedvet és  
egyszerűséget találtak. De a főherczeg is  
gyakran jelent meg Bécsben, hol az uralkodó  
család szívesen fogadta őket. bár a postame  
ster leányának nem volt lakása a Burgban.  
János főherczeg házassága igen idilli és  
igen boldog volt. Gyakran mondta, hogy ezt  
a boldogságot nem is érdemelte meg, halan  
dónak ilyen földi paradicsom ritkán jut osz  
tályrészü. De azért ennek a boldogságnak  
is sokáig volt híja. Végre tizenöt évi házassá  
g után ezt is meghozta a golya : Brandhof  
en bárónak fia született. 1844 ben V Fer  
dinánd, a báróné grófi rangra emelte, s fia  
„Meran gróf“ czimet visel. Bölcsőjében rin  
gott meg, mikor a stíriai tartománygyűlés a  
stíriai nemesi rendbe felvette. Ma sirva áll  
anyja ravatalánál, ki szép időt élt : 82 éves  
volt. Mindenki tisztelte, mindenki szerette,  
— aki csak ismerte, megtudta nyerni az ud  
var kegyét, épügy, mint a nép szeretetét, s  
Ausseeban imádással határos szeretettel vet  
ték körül. A kis földben nem is fog soha  
kihálni a kis postakocsi kegyeletes emléke.  
Nyugodjék békével!

**Legujabb.**  
„Debreczeni Ellenőr“ eredeti távirata.)  
BUDAPEST. aug. 6. Lónyay Gá  
bor, Menyhért testvére, Deregnőy meg  
halt.  
MARSEILLE. Aug. 6. Tegnapelőtt  
délutánól, tegnap délutánig 25 kolera  
halált jelentettek be hivatalosan.  
KONSTANTINÁPOLY. Aug. 6. A  
francia hajókra, melyek aug. 1 óta a  
Földközi tengeren vannak, tiznap vesz  
tegzár rendeltetett el.  
Felelős szerkesztő és kiadó lapnajtádos  
Vértési Arnold.  
Főmunkatárs : Karczag Vilmos.

**Nyílt-tér.**  
**FOGORVOS**  
Dr. DEAK  
(ezelőtt Berlinben lovag Dr. Guérard udvari fog  
orvos és udvari tanácsos segédorvosa)  
fog- és szájbetegségeket alaposan  
gyógyít.  
Odvas fogakat a legkímélőbb anyagokkal töm  
(plombiroz). — Egyes műfogakat és egész  
fogsorokat a legujabb amerikai légnyomatu  
szerkezet szerint készít.  
A fogkő, vagy bármily lerakomany  
által éktelenné vált fogakat megtisz  
títja.  
A használhatlan lett fogakat és fog  
gyökereket eltávolítja.  
Rendel : d. e. 9—12 órá d. u. — 5 óráig naponta.  
DEBRECZEN, piac, Vecsei-ház (a „Bika“ szál  
loda és Nagy-Hatvan-utca közti sora).  
Dr. DEAK „antisepticuma“ (fogpor és száj  
viz) a fogak és szájür tisztántartására.  
Ára 60 kr.  
Főraktár : Göltl Nándor gyógyszerháza a  
„Mégváltóhoz.“

# Üzletemnek végképeni felhagyását

elhatározva, értesitem a n. é. közönséget, miszerint a raktáramon levő legújabb divatu összes árucikkeket

## == készpénz fizetés mellett ==

GYARI ÁRON ALÓL  
VÉGKIÁRUSÍTOM.

Legújabb divatu női ruhakelmék u. m.

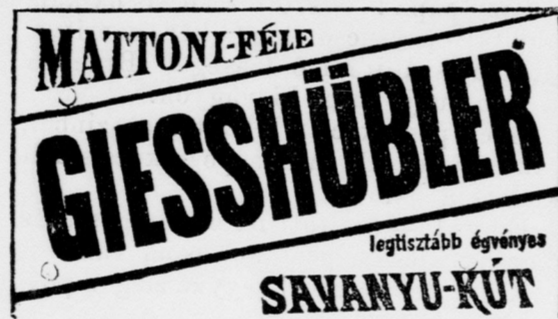
Bege, Crepp, Voill, Delain, Tricot, Damasse, Mohair, Loden, Jaquard, valódi francia Creton Sotein, Muszlin, Toal, fekete és színes Ternók, fekete és színes selymek. Noblesz, Faill, Szoten Merveuix, Soten Lion-Atlasz mindentéle vászon áruk és kész női fehérművek, napernyők, csipkék, szallagok, selyem és angol bársonyok s mindennemű szabó kellékek nagy raktár és igen leszállított árban futó szőnyegek, lutte és csipke függönyök, ág és asztal terítők cachemier, Szaten és atlasz, paplanok, dus raktára a legújabb női felöltőkben esőköpeny, Mantil, jaquett és kész női ruhákban.

Ruhákat mérték után bpesti műhelyemben  
mindaddig míg ruhakelmék raktáramon vannak  
jutányos áron készítették.

## ROTT L.

Debreczen, főpiacz kistemplommal szemben.

# HAMISÍTÁS ELLENI ÓVÁS!



helyett

a közönségnek gyakran más vizet adnak giesshübli üvegkben, s giesshübli gyanánt, sőt gyakran még magasabb ár mellett is.

Megkárosítás ellen csakis az elsőrendű parafából való eredeti sértetlen dugasz, melynek oldalán MATTONI'S besütve és a „Mattoni's Giesshübler“ gyári jegy pontos megfigyelése óvhat meg.

Hamisítások az új iparszabályzat értelmében törvényesen üldöztek és a hamisítók nevei nyilvánosságra hozatnak; forrásom fogyasztói és barátai, saját érdekükben felkéretnek, előforduló hamisítási eseteket tudomásomra hozni.

**Mattoni Henrik, Giesshübl-Puchstein.**

## A legbiztosabb szer

az általam, CSILLAG ANNA által feltalált

### haj- és szakálnövesztő kenőcs

mely a gyógyászati facultások leghevesebb szakféria által vegyelemzettetett s kitűnő hatásnak találtatott: a haj kihullása ellen, a haj növesztésére, fejköszvény ellen, korpaképződés, kopaszfejtűség, a bajusz és szakál ritka növése ellen.



sztétküldési gyári főraktár

Budapesten, VI., Király-utca 26.

DEBRECZENBEN kapható Dr. ROTSCHEK EMIL gyógyszerész unánál.

## ÜZLETHELYISÉG VÁLTÓZTATÁS.

Az arany csizmához

czimzett

női, férfi és gyermek czipő üzletemet

főpiacz-utczára a városháza épületébe,

Telegdy K. Lajos könyvkereskedése törszomszédságába helyeztem át.

A mit is azon kéréssel hozok a n. é. közönség becses tudomására, hogy szerény vállalatomat ezután is, mint eddig, pártolni kegyeskedjék,

illő tisztelettel

**FALK OTTO**

Debreczen, főpiacz-utca a városháza épületében.

Megrendelések mérték után, ugyszinte javítások gyorsan és pontosan elkészítettnek:

Maria-celli

## gyomor-cseppek;

ezek natesu gyógyszer a gyomor minden bantalmal ellen.



es feltulmhatatlan az átvagy-hiány, gyomorgyengeség, roz szagu lehellet, sz-lek, savanyu felbűfögés, kólíka, gyomorhurut, gyomorgégis bugykekepződés, túlságos nyálkakepződés, sárgaság, undor és hanyás főfájás (ha aza gyomorból ered), gyomorgörce, székeszorulat, a gyomornak tulterheltsége étel és ital által, gúlisza, lep- és májbetegség, aranyere bantalmak al- len. —

Egy üvegce ara hasznalati utasítással együtt 35 kr.

Kapható: Debreczenben Dr. Rothschnek V. Emil Gótl Nándor, Tamásy gyógyszerész uraknál. Kun-Szt.-Márton Batha Zoltán gyógyszerertárában, H. Szoboszlón: Trocsányi Imre gyógyszer. Ks-Marja iGéllasz Frigyes gyógyszer, Hajdu-Nánás: Kevács Lajos gyógyszer, valamint az osztr. magyar birodalom minden nagyobb gyógyszerertárában és kereskedésben. Központi szétküldési raktár nagyban es kisinyben.

Brady Károly,

„az Órangyalhoz“ cimzett gyógyszerertárában Kremsierben, Morvaországban.

Szinkenderből készült 3 águ

## dohányzsineget

legjobb minőségű kézi

gyártmányt

jutányos árért

ajánl

**Geréby Fülöp**

DEBRECZENBEN.